

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Egy szám
12
fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám: 164.

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.
Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8 „

Egy szám
12
fillér.

Kire szavazzanak a Társadalombiztosítói választáson

a kereskedők, tisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak és háztartási munkaadók.

Nagy sárga plakátok hirdetik szerte a városban, hogy holnap május 5-ikén d. e. fél 11 órakor a Nemzeti Szálloda nagytermében a Bajai Magántisztviselők és alkalmazottak választóbizottsága választási nagygyűlést rendez az OTL jövő vasárnapi választásai-val kapcsolatban.

A kartársakhoz és kartársnőkhöz intézett meghívó elmondja, hogy a Társadalombiztosító autonómiájának megválasztása május 12. és 13-án fog megtörténni; hogy kik képviseljük ezen az alkalmazottakra nézve nagy fontossággal bíró intézményben az érdekeiket, ehhez most nekik is szavuk lesz s szavuknak érvényt is akarnak szerezni.

Egységbe tömörültek és kiválasztották kartársaik közül azokat, akik a magántisztviselők ügyéért sikra szállnak. Az Omke központ úgy határozott, hogy a kereskedők együtt menjenek a választói küzdelembe a Dolgozók Nemzeti Blockjával, de mert Baján ez a most hirtelenében kreált ad hoc szerv meg sem kérdezte a kereskedők egyetemet, azért minden minden haladó érzelmű és a kereskedelmi érdekeket minden kicsinyes szempontnál többre becsülő kereskedőnek arra a listára kell leadnia szavazatát, amelyet az Omke bajai csoportja és a Kereskedelmi Caszinó közösen jelöltek: minden kereskedőnek a 2-es számot viselő jelöltek kockájába kell a keresztet berajzolnia, ahol a kerületi választmányi jelöltek közt rendes tagként Klein Emil kereskedő neve áll, póttag pedig dr. Bajai Ernő.

Ugyanez a helyzet a tisztviselők és a háztartási munkaadók választócsoportjánál is: ahol szintén a második kockába kell rajzolnia a keresztet, ahol a tisztviselőknél első helyen rendes tagként Berta István, 2-ik helyen póttagként Spitzer Ernő neve áll. Bukovinszky János és Kucsera Márton póttagok nevei nincsenek rajta a szavazólapon. A háztartási munkaadók választói cso-

portjánál is a második kockába kell rajzolnia a keresztet, ahol rendes tagként Deutsch Béla, póttagként Klauber Sándor neve van feltüntetve.

A Magántisztviselők felhívása azt mondja, aki a kereskedelmi alkalmazottak magántisztviselők társadalmához tartozik, aki velük érez — s ugyanez áll a másik két csoportta is — az nem szavazhat másra.

„Mutassuk meg, hogy saját jól felfogott érdekünkben egységesek tudunk lenni és akaratainkat fölényesen győzelemre tudjuk vinni.“

A szavazó igazolványát egyébként mindenki őrizze meg, mert csak annak ellenében gyakorolhatja szavazati jogát.

A szavazás alkalmával mindenki két szavazó lapot kap. Az egyik az országos közgyűlésre, a másik a kerületi választmányi jelöltekre vonatkozik. Mindkettőre szavazni kell. A kereskedelmi vonatkozású érdekcsoportoké a 2-es számot viseli a kocka felett. A szavazás titkos.

A bajai Daloskör kilátásai a debreceni országos dalosversenyen.

Debrecen városa az országos levantebajnoksági verseny után a dalosverseny megrendezésével nyújt példát a vidéki városoknak, hogyan kell egy városnak idegen forgalmat csinálnia.

A június 23-án kezdődő debreceni országos ünnepek egyre kiterjedtebb arányokat öltenek úgy, hogy hasonló és alig felbecsülhető kulturális megmozdulás egyetlen magyar vidéki városban sem volt. Az országos dalosverseny a nagyszabású ünnepek alapja, amelyre több, mint tízezer dalos jelentkezett, akikkel legalább 5—6000 kísérő vendég érkezik.

Június 29-én, Péter Pál napján megy végbe a 202 dalárda versenye a rengeteg jutalomdíjért, amelyek között legnagyobb a versengés a Kormányzó által most először felajánlott vándordíjért folyik.

Ugyanezen nap este virágünnep lesz Debrecenben, amikor az összes erkélyekről tárogató, ének és zene hangzik fel, minden utcában lampionos dalárdák énekelnek és feliragozott autókön debreceni szépleányok vonulnak el virágkosztümökben.

Mivel pedig még a gyönyörködhető részekben sem feledkezhetünk meg Trianon igazságtalanságairól, éjjel 12 órakor vilanykörtékből kigyul Csonka-Magyarország: utána pedig Nagy-Magyarország térképvonala, mire

az összes dalárdák zenekari kísérettel eléneklék a Szózatot A. dalosegyesületek nagy nemzeti ünnepeket is rendeznek az országos szobroknál: a Bánáti Daloskör pedig a megszállott területtől áthozott lobogóját a világháború első debreceni vértanújának sírjánál fogja felszentelni.

Arról is gondoskodik a debreceni országos ünnep rendezősége, hogy június 29 és 30-án három óra alatt megtekinthető és megjárható legyen a Hortobágy, a délibábos magyar pusztának minden érdekességét a csárda köré összpontosítják és ott gyönyörködhetik a közönség a pásztorok, gulyások, csikósok és kondások által rendezett ünnepekben és élvezheti az általuk készített birkapörköltet és hortobágyi turógombócot.

Másnap adja elő a fiilharmónikus zenekar és a 120 tagú vegyeskar Haydn „Teremtés“ című nagy oratoriumát is az Operaház vendégeivel.

Az ünnepeket díszhangverseny zárja le, hol az összes első díjat nyert dalárdákkal a debreceni főiskolai kantus 190 éves jubileumát ünnepli meg.

A debreceni nemzeti és kultur-

ális ünnepek élén, mint főrendező Than Gyula főszerkesztő áll, mint a társadalmi nagybizottság ügyvezető elnöke.

Itt említjük meg, hogy a Bajai Daloskör már be is tanulta a kötelező versenydarabokat. A főversenyszámot oly precízen tudják a bajai dalosok, hogy azt jobban már talán nem is lehet megtanulni és énekelni.

Major József miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató, a Bajai Daloskör elnöke ezeket mondotta munkatársunknak a debreceni dalosversenyen a bajai öregdalárda által elérhető kilátásokról:

— A Bajai Daloskör főerősége a mély bariton és a basszus zengzetes férfiaságában van. Nem kísérletezünk fiatal erővel, akiknek a hangja így természetesen nem is olyan kiforrott, hanem nagy rutinnal rendelkező és a karénekhez szinte évtizedeken át összeszokott dalárdistákkal veszünk részt a versenyben, ami félsiker számba megy. A szegedi dalosversenyen is dalárdánknak ez a specifikus sajátossága vonta magára elsősorban a bíráló bizottság figyelmét úgy, hogy amíg a többi dalárda énekeinél alig jegyeztek, addig a bajai dalosok éneklésénél rögtön előkerültek a ceruzák és szorgalmasan jegyeztek a zsűri tagjai. Remélem, hogy Debrecenben is meg fog ismétlődni a szegedi eset. Egy bizonyos, mi mindent el fogunk követni a siker érdekében s remélem, hogy a szerencse most sem hagy cserben bennünket, hiszen kilátásainkat illetőleg ugyanazok a kedvező auspiciumok most is fentforognak. Hogy nekünk juttatja-e majd a sors a nehéz műdal-csoport pálmáját, — azt nem tudom, de biztosra veszem, hogy a Bajai Daloskör az első nyolc helyezett között lesz, akik közt fog előltni, hogy ki viszi el az első díjat. A Bajai Daloskör meg fogja mutatni, hogy Baja város közönsége nem érdemtelenre pazarolja szeretetét és — segélyösszegét.

Bizonyosra vesszük, hogy a Bajai Daloskör megint dicsőséget szerez Baja városának s ezzel hálálja meg a számára a közművelődési segélyekre felvett s költségvetési összegből kiutalt segélyt.

Cipőujdonságaink megérkeztek!

Tavaszi divatujdonságok: k a l a p o k, nyakkendők, fehérneműek, kötöttárúk stb.

FISCHER PÁL divatüzlete Baja

FENYVESI ÁRUHÁZ

Szabott árak! Nézze meg kirakatainkat!

Szőlő-, növény- és gyümölcsfavédelmi szerek:

Schweinfurti és Uránia zöld, Nesprasen, Sulfarol, Arzola, Gyümölcs-fakarbolinnum, Vértetükátrány, Rézkenpor stb. nagy választék a

Városi Drogériában Baja, Vörösmarty M. u. 1. Telefon 350.
Postai megbízások azonnal teljesíttetnek.

Ünnepséget rendeznek a bajai tűzoltók és kéményseprők holnap a mai Flórián névnap alkalmából.

Visszaemlékezések az 1840 évi május 1-ei Baját elhamvasztó nagy tűzkatasztrófára. — A borzalmas tűzvész megmaradt beszédes emlékei.

Ma, május 4-én van Flórián-nak, a tűzoltók védszentjének a napja. Flóriánnak szobra is van Baján a belvárosi templom mellett s utcát is neveztek el róla a Józsefvárosban. Valamikor a legdivatosabb nevek egyike volt a Flórián név. Holnap a Bajai Önkéntes Tűzoltó Testület a helybeli Kéményseprő Iparostársulattal karöltve ünnepség keretében megkoszorúzza a Flórián szobrot. Az ünnepség holnap, vasárnap d. e. 10 órakor misével kezdődik a belvárosi templomban. Utána lesz az ünnepség, melyen dr. Knézy Lehel ügyvéd, a Tűzoltótestület elnöke mondja a bevezetőt. A Flórián-napról vitéz Losonczy György önkéntes tűzoltóparancsnok emlékezik meg s ifj. Kocsis Károly alkalmi költeményt fog szavalni.

Flórián névnapjával s a vele összefüggő ünnepséggel kapcsolatban stilszerű lesz feleleveníteni a multból 1840. május elsejét, amikor a Fehérló utcában egy kenyérsütő kofaszony házában az azon a napon dühöngő irtózatosszélviharban kiszórt paraszas hamutól támadt tűzvész a város legnagyobb részét elhamvasztotta. Szerdán, május 1-én volt 89-ik évfordulója a nagy tűzvésznek, amelynek az akkori Baja város teljes egészében áldozatul esett.

A tűz délutántól másnap reggelig tartott. Modern közlekedési eszközök hiányában sehonnan sem jöhetett segítség s a tűzlávával végigloccsolt városnak tethetetlenül kellett elhamvadnia.

A tűzvészrel kapcsolatos történelmi emlékeket s feljegyzéseket már közzétűk az előző évek folyamán megemlítve azt is, hogy akkoriban Baja város egészéről ismeretlen grafikus igen sikerült rézmetszetet hozott forgalomba, ami még ma is megvan néhány példányban Baján. Közzétűk azt is, hogy a tűzvész után 1840. május 2-án az akkori városházán, ami a mostani monumentális Nemzeti Szálloda helyén alacsony földszintes ház volt, közgyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a jövőben nem engednek faszindélyes, nád, vagy zsupszalma fedelű házat építeni, mert a tűzvésznek ez az előidézője és melegágya. Az akkor felvett jegyzőkönyv azt tanúsítja, hogy akkor egy nagyszabású városrendezési tervet

dolgoztak ki az össze-vissza való s egyenetlen építkezések megállítására, de ezt nem hajtották végre s nem tartották be, pedig ha betartják, ma Baja volna az ország legszebben rendezett városa.

Baja akkor nem volt törvényhatóság, hanem szabad, vagy mezőváros: az élen pedig nem polgármester, hanem főbíró állott.

Azóta a technikai fejlődés mindezt a sok mulasztást reparálta, mert a városnak jól felszerelt tűzoltósága van, de viszont nem áll rendelkezésére megfelelő számú, bővizű kut, ami az eredményes tűzoltásnak pedig elemi feltétele.

Az 1840-ik évi borzalmas tűzvészről még a következő emlékek tanuskodnak Baján.

A belvárosi templom-paplak a ferencrendiek zárdájával együtt a tűz martaléka lett az 1840-ik évi tűzvész alkalmával, amely az egész várost felperzselt. Ennek emléket őrizi az templom oldalán a kis szellős filagória alatt álló Flórián-szobor, amelyet a tűzvész alkalmából emeltek kegyes szándékkal az utódok, hogy mintegy féltse legyen a tűzvészről rettegő városnak.

A város lakosságának kevert-ajkúságára, valamint II. József császár németesítő törekvésének eredményére vall, amely germanizáló lidérenyomás alól csak a tűzvész évtizedében kezdett felszabadulni a nemzet a karok és rendek ébresztő-szózatára, — hogy a tűzveszedelem elleni szent szimbólum alapzatára nem magyar, hanem német nyelven nagy betűkkel ez a szöveg van bevéve:

O Heiliger
Florian
Beschütze
Durch deine
Fürbitte
Diese Stadt
Vor Feuer.

Magyarul: O, szent Flórián, oltalmazd meg közbejárásoddal

HORTOBÁGYI JUNTURO

Mindenütt kapható! Termelt:

Orsz. Magyar.

Tejszövetkezeti Központ

B-pest, Horthy Miklós-ut 119-121.

ezt a várost a tűztől.

A tűzvész gyászos emlékére minden hét péntek délutánján — szélvieszes pénteki napon támadt a tűz fél két órakor megkondulnak a bajai templomok harangjai, mint ahogyan 1840-ben félreverték a harangokat a tűz keletkezésekor, hogy alarmirozzák a város lakosságát.

A tűzvészre emlékeztet a belvárosi parochia frontján ez a régi nyelvvezető három sor hexameterben készült felirat is:

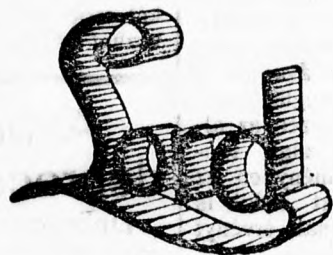
E paplak LángVész
porát sajnálva te-
kinték, — Nagy LeLkek
s azt Ujjá s szebbé
tenni slettek — Értők
azért bUzgó szlv
küLDI IMált az
U hoz.

A tűzvész utáni nyugalmasabb restitúciós években rövidesen helyreállították a templomokat s felépítették a várost is. A templomok felépítésében igen nagy rész jutott a város és a templom kegyurainak is. Baja város közönsége 1862-ben vette át gróf Zichy-Ferraris Tibortól a földet, a templomot és a kegyuraságot a jogokkal és terhekkel együtt.

A bajai Rókus-temetőben is találunk emlékeket, amik sírfelirat formájában adnak rövid riportot az 1840-ik évben a városra szakadt nagy csapás egyik egyéni tragédiájáról.

Ez a sírfelirat ezeket mondja eredeti helyesirásai hibákkal:

„1840 Évi Május 1-ső Napján dühöngött tűz veszély Baja váro-

Cipőkülönlegességek

Válogatott nemes anyagokból, kizárólag kézzel varrva

Hölgyek és Urak
izléses öltözködésénél
nélkülözhetetlen

Törv. védve

Képvisele:
London
Paris

Berlin
Wien és
Budapest

BAJÁN KIZÁRÓLAG
KATTARINKA
CIPÓÁRUHÁZÁBAN KAPHATÓ

Telefon: 92.

ÉPÍTETŐK FIGYELMÉBE!

Telefon: 92.

Építkezéséhez szükséges összes anyagokat
állandóan raktáron tartunk és legelőnyösebben ajánlunk.

Martfői hornyoltcserép Bajai Építési Anyagtelep
Goldschmidt és Weldinger.

Fával és
salét

t é

legolc

Grünh
tégl- és

Telefon 190

Fig

Tisztelettel

közönséget

szigeti

csinosan

Minden igye

hogy olesó

hámát és ita

ki kedves ve

Halpaprl

Kizárólag

kőbányai sör

Majális és

pélyre a ve

segei bármil

Naponta

záróráig.

Továbbra

kér

GRÜNH

Te

Csóna

evez

figye

Csóna

rész és

villa,

kereszt

lapát,

kötél,

váló m

legolcsóbb

Róth M

Ujpest

Kemény

Telefon

A mohá

Rit

egy

tanya

kit

a rajta levő

nagy gyümölcs

szabad

SZILI IST

Kalib

Idősebb és fiatal

férfiaknak minden, de különösen irodai munkájuknál nélkülözhetetlen

egy jó szendvics. Ultrál üveggel közelre és távolra egyforma jól láthat. Szakszerű és pontos kiszállítás az egyedárus tónál, Vörösmarty utca 8. Telefon 272.

Lázárnál.

sát hamvasztá el. Benünket legkedveltebb testvérünkől foszta meg. Adamovics Anna és Klára testvéreink egy 16 éves öcsénkel példa nélküli hűségök martalékjává lettenek. Őket e testvéri lak pusztító lángjai emésztvén el.

Béke hamvainak!!! (Ez a pár sor arany betűkkel irottan omlik el az érc síremléken.

Az egyik oldalán ez a később odaiktatott szöveg van.)

„Itt alussza örök álmát gazdovai Peglowski László szül 1847 év november hó 7-ikén, meghalt 1893 év december hó 16-ikán és leánya: Matild, szül. 1880 március hó 9-ikén, meghalt 1883 augusztus hó 8-ikán.“

(A másik oldalon megint ez a szöveg áll:)

„Itt nyugszanak Adamovits Bálint volt bajor kir. tanácsos és fivére, Adamovits Ferenc, valamint gardovai dr. Peplowski Sándor.

(A vasemlékmű negyedik oldalán viszont ez a felirat szövik szemünkbe:)

Popini Mária, Martinovics Mátyás özvegye, egy Adamovits Gábor és ennek Neje, Martinovics Mária példás szülők porlanak ezen gyász Alkotvány alatt; Melyet gyermeki hálás érzetből Adamovics Bálint, András, Ferenc és Julia testvérek tettek 1840. Évben.

Az emlékmű a Rókus temető legelső szarnyán, mindjárt a sportpálya felé vezető úthoz közel van s azt az idő mostohasága, meg az eső alaposan kikezdte, mert erősen rozsdásodik.

Megszünik egy bajai faipari gyártelep.

Évekkel ezelőtt virágzó kis vállalat volt a Deák Ferenc-szilip előtt a Sugovica partján lévő Bajai Dunamenti Faipari Részvénytársaság, amelynek deszkát és léceket előállító feldolgozó telepén mintegy 15-20 munkás nyert állandó alkalmazást.

Ezt a gyártelepet néhány évvel ezelőtt megvette egy ujonnan alakult érdekcsoport: a Bajai Fakeskedelmi Vállalat Részvénytársaság, amely három vállalatot koncentrált és pedig a Dunamenti Faipart, a Schleicher-féle fakeskedést és a Budapesti-uton lévő egykori Kronberger-féle fatelepet.

Az új cég tovább akarta a Dunamenti Faipari r-t-t üzembe tartani, noha az már másfél, vagy két óv óta nincs üzemben. Az a terület, ahol a telep van, Baja város tulajdona. A területet Baja városától bérlé a részvénytársaság, illetve annak jogutódja. A bérlés az év októberében jár le. A vállalat szeretné meghosszabbítani a bérlést s az utóbbi két évben három ilyen zsánerű beadvánnyal fordultak Baja város tanácsához, de egyikre sem kaptak választ. A vállalat egyik igazgatósági tagja úgy nyilatko-

zott, hogy direkt emiatt állították le a faipari telepet is, illetve ezzel van kapcsolatban az, hogy nem helyezik üzembe ezt a gyártelepet.

A vállalat legutolsó beadványában már csak azt kérte, hogy bármilyen irányú döntést hozzon beadványára vonatkozólag a város tanácsa. Nem törődik már avval sem, ha el is utasítják a bérlési szerződés megújítására vonatkozólag tett kérelmét, csak pozitívumot akar már tudni, hogy mi történik vele, illetve mi lesz a sorsa a telepnek a várostól bérelt egy holdnyi területen.

Miután azonban erre a beadványára sem kapott választ, azért a vállalat úgy határozott, hogy lebontatja a telepet s minden gyári felszerelést elad. A lebontás a napokban veszi kezdetét s ezzel a szomorú aktuálisan megint kevesebb lesz egy gyárvállalattal Baján s így ismét fogyni fog a munkanélküliek elhelyezkedési lehetősége.

Balázs Árpád és a magyar dal ünnepe Baján.

A napokban egy értekezést olvastam a népdalról, vagy ahogyan divatos német kifejezéssel mondanák: a paraszt muzsikáról. Ebben arról elmélkedik a cikk írója, hogy a zenei folklore, amely alig néhány évtizedes angol tudomány, lázas lendülettel vetette magát a primitív népek művészetére, mégis azonban csak akkor vett gyorsabb tempót, amikor a nyugati zene kimerülése egyre érezhetőbbé vált s a komponistáknak tematikus anyag után kellett nézniük. Így vált szalonképessé a magyar népies zene: a népdal, amely annyira a magyar népé s annyira egyéni sajátysága, mintahogyan az ilyen pregnans formában egyetlen más népnél sem jelentkezik.

A magyar népdalt illetőleg maga Liszt Ferenc is tévedésben volt, mert egy művében a nagy zeneszerző a 60-as években a magyar muzsika teremtő géniuszát odaajándékozta a cigányoknak, amely botlása akkoriban nagy recenziust is keltett.

A nálunk annyira kedvelt nótáink Szentirmay Elemértől Dankó Pistán át Balázs Árpádig csakugyan a magyar cigány, magyar stílus földjén virágoztak ki: a magyar néplelek azonban nem hasonult át a cigány lélektanához, hanem alkalmazkodó képességénél fogva a cigány akklimatizálódott a magyar nép lelkéhez.

Ezek a gondolatok jutottak eszünkbe, amikor végighallgattuk Balázs Árpád magyar nótá estjét a Liszt Ferenc-Kör szezonzáró hangversenyén. Igen stílusos és szerencsés választás volt a Liszt Ferenc-Kör vezetősége részéről, hogy Balázs Árpádot szóltattatta meg a bajai közönség előtt. Hogy mennyire eltalálta a közönség hangulatát és közóhajt, mutatja az a körülmény,

hogy akkor, amikor a szezon végén járunk, sőt kifelé vagyunk a hangverseny-életből, a mai nagyon nehéz anyagi viszonyok közt is óriási érdeklődés előzte meg Balázs Árpád hangversenyét.

A délutáni ifjúsági előadáson szintúg megtelet a Nemzeti Szaloda hatalmas koncert-terme diákokkal, akik irridenta hevülettel felfokozott lelkesedéssel tapsoltak Balázs Árpád nótáinak.

Este ismét zsufozásig megtelt előkelő közönséggel a terem. A társadalom elitje: cremje vonult fel a hangversenyre, amelyet nemcsak az előadó személye, de a magyar műdal is vonzott. Dalainak kedvessége, üdébája, egyszerűre filtrált érzéseinek tisztasága nagy hatással volt az óriási közönségre. Különösen irridenta nótáinál, mint az Édes anyám sirja, Nem felejtünk, Amerre a Szamos kanyarog... daloknál zuggott fel tapsban, éljenzésben a hangos tetszésnyilvánítás, amik viszont azután azt vonták maguk után, hogy az ösztülő mester a ráadásoknak végtelen sorozatával megduplázta eredeti műsorát.

Balázs nótáinak jelentősége abban áll, hogy azok nemcsak elröppenő hangulatfoszlányok, hanem olyan érzéseket s hangulatfoszlányokat fejeznek ki, amelyek végeredményben mindannyiunké, amik tehát közösek. Nagy ereje tehát abban van tulajdonképpen, hogy ezen közös érzelmvilágnak kifejezést is tud adni úgy, hogy az mindnyájunk szívében visszhangot kelt s mámoros tudatalatti érzéseket szabadít fel a fegyelem béklyójából. A nemzeti érzés s az együvé tartozandóság érzésének stílusos kifejezése mindenkit a lelkesedés szent frenezisével sodor magával ösztönös magasabb érzések világába: a jövő régiójába, az apokaliptikus históriába.

Nótái, műdalai ma már annyira elterjedtek s népszerűek, hogy népdalszerűek, szinte a nép ajkán élnek: a nép öntudatlanul veszi szájára, hogy érzelmvilágát kiplakattirozza vele. Ugy élnek a legnépszerűbb magyar nő-

taszerző dalai a nép ajkán s úgy terjed szájról-szájra, mint a rege. Aki nem ismeri ezen dalok forrását és szerzőjét, azt hiszi, hogy azok is ott teremték a nép lelkében, mint a subagallér a juhszálon. Ez az utólréhetetlen készsége teszi páratlanul népszerűvé.

Ezért vált érthetővé nekünk Balázs Árpád nagy népszerűsége és ünneplése akkor, amikor egyébként leszögezhetjük, hogy nincs széles skálájú hangja és a hegedűnek sem virtuóza, de mindenesetre avatottja.

A bajai járásbiróság respektálja a bunyevác kisebbség jogait

A bajai járásbiróságon folyik valami szerződési kötelezettségre szorítási pör. Az egyik ügyfelet dr. Scharpf Andor, a másikat dr. Jehlics Mihály ügyvéd képviseli. S május 2-iki tárgyaláson kiténik, hogy Jehlics Mihály ügyfele egy szót sem tud magyarul, hanem csak bunyevácul beszél. Mindenre az a válasza:

— Ja neznam magyarski.

Fülöpp Gyula, a járásbiróság alelnöke már ki is hirdeti a végzést:

— A tárgyalást november 2-ikára halasztom.

Az ügyvéd erre interveniál a bírónál, hogy ez a pör nagyon fontos a felekre nézve és ne tűzzön ki ily hosszú latitúdót az új tárgyalásra.

Fülöpp járásbíró azonban tovább folytatja:

— Kötelezi a bíróság alperesi ügyvédet, hogy a tárgyalásra tolmácsot hozzon ügyfelének kihallgatására.

Dr. Jehlics ügyvéd protestál a végzés ellen, de a bíró ezzel a lakonikus válasszal utasítja azt vissza:

— Respektálom a bunyevác kisebbség jogait...

FONTOS A VÉDJEGY!

UJRA
UJRA
MINDIG UJRA
vásárol
DORCO cipőt
ki előnyeit saját tapasztalásból már ismeri.

FONTOS A VÉDJEGY!

PUCH

TYPE
250

motorkerékpár az 1929. év SZENZÁCIÓJA

Tekintse meg a Nemzetközi Vásáron (Motorkerékpár-pavillon 752. helyszám). Gyári fiók: Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 9.

The Times a magyar ipar fejlődéséről és Magyarország gazdasági helyzetéről.

Néhány nappal ezelőtt az egész magyar sajtóban nagy megbotránkozást keltett a L'Informationban közzétett, minden valószínűség szerint a kisantant által sugalmazott cikk, amely valótlán és meghamisított számadatokkal Magyarország hitelét megrendíteni szándékozott.

Epen alkalomszerű a The Times gazdasági heti mellékletének most érkezett legutolsó száma, amelyben az említett világlap budapesti gazdasági tudósítója Bálint Mihály Marcell tanár nagy cikket írt, amely tárgyilagosan pártatlanul és statisztikai számadatokkal ismerteti az egész angolul beszélő világ, Anglia és Amerika pénzügyi körei előtt a magyar ipar és gazdasági élet helyzetét.

A cikk utal arra, hogy az ország külkereskedelmi mérlege kétségbevonhatatlanul tükrözteti vissza Magyarország inderustrializálásának folyamatát. Az elmúlt

néhány év alatt a készgyártmányok és félgyártmányok importja csökkent, amellyel szemben a nyersanyagok és gépek behozatala feltűnően emelkedett, ez a körülmény végeredményben a készgyártmányok exportját fokozta. A fenti adatok igazolására 1926., 27. és 28. évi külkereskedelmi mérlegünk megfelelő adatait közli. Ezekhez a számadatokhoz The Times a következő megjegyzést fűzi: A fentebbi számadatok bizonyítják, hogy a készgyártmányok importja csekély volt, a nyersanyagok és gépek importja pedig jelentősen megnövekedett. Ugyanabban az időben a készgyártmányok exportja nagyobb arányban növekedett, mint az export általában és sajnálatos csupán az a körülmény, hogy mezőgazdasági termékek exportja csökkent. A cikk majd rátér az 1929-30. évi költségvetésre, közli a bevételek és kiadások végső összegeit, meg

említi az állami vállalatok (vasutak, posta, telefon, vasgyárak stb.) költségvetésének végösszegeit is és azt jegyzi meg, hogy jóllehet az előirányzat csupán csekély felesleget mutat ki, az elmúlt 5 év tapasztalata azt bizonyította, hogy a tényleges állami felesleg az előirányzatot 15-20-szorosan felülmutta. The Times foglalkozik még a pénzügyminiszter által benyújtott, az adózás csökkentéséről szóló, továbbá a 30 évi házaadamentességi javaslattal, mely elő fogja segíteni az építkezést és csökkenti a lakáshiányt.

Végül a pénzügyminiszternek a parlamenthez benyújtott az állami investíciókat tartalmazó jelentés tárgyalt és kiemeli annak egyes kiváló értékű tételeit. A jelentés a valuta stabilizációja és az államháztartás egyensúlyba hozatalának egész időtartamát felöleli, megemlíti az állami investíciók végösszegét és azt, hogy ezen investíciók több mint kétharmadát gazdasági célokra fordították u. m. a budapesti szabad kikötőnek, a Duna mentén a legnagyobb és legmodernebb kikötőnek az építésére, utépítésre, mezőgazdasági termelés fejlesztésére és a postai és távirtdai szolgáltatnak kifejlesztésére és javítására.

Ez a pártatlan és tárgyilagos jelentés lényegesen fog hozzájárulni ahhoz, hogy a külföldnek Magyarország gazdasági konszolidációjába vetett bizalma még inkább megerősödjék.

Nád eladó

GRÜNHUT és TÁRSA.
Telefon 160.

4 szobás lakás
mellékkel
augusztus 1-re kiadó
Árpád-utca 40. sz. alatt. Bővebbet Árpád-utca 11,

HA MEGNYERI PÁLYAZATUNKAT

INGYEN KAPHAT

SORSOLÁS UTJÁN
EGY ARANY KARKÖTŐ ÓRÁT
EGY KÉSZLET ALUM. EDÉNYT
EGY 6 SZEM. KÁVÉKÉSZLETET

PÁLYÁZZON AZT, AKI
HIANYSZIK A HIRDETÉSBŐL

Stella

SÜTŐPOR
VANILLINCUKOR

PÁLYAZATOK KÜLDENDŐK
1929. JÚNIUS HÓ 1-IG. STELLA R.T. BUDAPEST VII. ROTTENBILLER U. 46.

Patkány, egér, mezeiegerirtő „RATINOL“

Biztos hatású irtószer, mely fetőző betegséget plántál az illető állat-faj közé és gyökeresen kiirtja. Szigorúan tudományosan alapon előállítva. Más állatra, emberre ártalmatlan! Sváb, rusznai, csótányirtószer, hangyairtószert. Napiarban utánvételt szállítja: Ratinol Laboratorium Budapest, VII. Murárnyi uccsa 36.

HIREK.

A zirci apát távirata a főispánhoz a reálgimnázium ügyében.

Abból az alkalomból, hogy a legutóbbi városi közgyűlésen tető alá került a ciszterci gimnázium és rendházának ügye, dr. Gonczlik Kálmán apátplébános indítványára a törvényhatósági bizottság Bisztray-Balku Gyula főispán útján táviratilag üdvözölte gróf Klebelsberg Kunó kultuszminisztert és dr. Werner Adolf zirci apátot.

Bisztray-Balku Gyula főispán üdvözlő táviratára ma a következő távirat érkezett:

„Méltóságos Bisztray-Balku Gyula főispán urnak, Baja.“

Baja város törvényhatósági bizottságának Méltóságod által tolmácsolott üdvözlését hálással köszönöm és a szeretet melegével viszonzom, különösen kiemelve Méltóságodnak a rend iránt tanúsított megértő jóakarát, amely lehetővé tette, hogy a város törvényhatósága és a rend a reálgimnázium és a rendház elhelyezésében ismét egymásra találjanak. Dr. Werner Adolf zirci apát.

Zuhogó esőben nyitotta meg a Kormányzó a Budapesti Árumintavásárt.

A budapesti Nemzetközi Árumintavásárt a városligeti Iparcsarnokban s annak területén ma délelőtti pontban 10 órakor nyitotta meg Horthy Miklós kormányzó szakadó esőben. A megnyitó ünnepélyen óriási közönség vett részt, azonkívül a diplomáciai testületek, a kormány tagjai stb. A kormányzó dr. Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter üdvözölte. Az idei tavaszi Árumintavásár sokkal jobban sikerült, mint más hasonló külföldi mintavásárok. Fél 11 órakor az eső alábbhagyott s barátságosabb idő következett, mire a közönség végigjárta az Árumintavásárt.

Érettségi vizsgálatok.

A reálgimnázium nyolcadik osztályában szombaton fejeződtek be az előadások. Huszonhárom nyilvános és egy magántanuló készült szányra kerekedni az iskola falai közül az életbe. A nyilvános tanulók összefoglalásai május 6-tól 12-ig tartanak. A hónap 13., 14., 15. napja a nyolcadikos magánvizsgálatoké. Május 16., 17., 18. napján lesznek az érettségi írásbeli vizsgálatok. A szóbeli érettségi vizsgálatokon — június 4., 5., 6. napján — Sebes Gyula, a makói áll. Csanád vezér reálgimnázium igazgatója elnököl.

Olvasóköri vacsora.

A kiscsávolyi olvasókörben május 5-ikén este fél 8 órakor családi vacsora lesz. Beszédet mond dr. Pintér László.

Zálogházi árverés.

Május 10-én d. e. 9 órakor árverés lesz a zálogházban.

OSTENDE Az Északi tenger királynője.

A belga királyi család nyári rezidenciája. Hullámos tengeri fürdő. Óriási homokstrand. Három kilométeres tengerparti sétány. Ásványvízgyógykúra. Kursaalf páraatlan Szentzsidó látványosságok és ünnepek. Nagy sportélet. Tájékoztató árak: Szállodákban és penziókban szoba ellátással 50 belga franktól kezdve, egy és kétágyas privátszobák naponta 20-40, havonta 500-900 belga frank, reggeli 2-5, ebéd és vacsora menü 10-25 belga frank. Egy belga frank 16 fillér. Fejvilágosítás és prospektus: Bureau de Renseignements, Ostende.

Temetés. Ma délelőtt fél 10 órakor nagy gyászoló közönség jelenlétében temették el id. Simák Lajost, a debreceni államépítészeti hivatal kir. műszaki főtanácsosát a Rókus temetőben lévő családi sírboltba. Az engesztelő misét dr. Pintér László hittanár mutatta be az elhunyt lelkiüdvéért, aki rokona a családnak. Ő végezte a temetési szertartást is. Rengeteg koszorú borította a Rókus kápolnában a katafalkot. Koszorút küldöttek a debreceni pénzintézetek, a debreceni államépítészeti hivatal tisztikara és a kiterjedt bajai rokonság. Az elhunyt fia a bajai áll. ép. hivatal kir. mérnöke. Az elhunyt temetésén megjelent a bajai államépítészeti hivatal tisztikara, sok megyei és városi tisztviselő, a takarékpénztár tisztviselői, azonkívül ismerősök és jóbarátok.

Közigazgatási bizottsági ülések. Bács-Bodrog vármegyénel a közigazgatási bizottság május 6-án, hétfőn délelőtt 9 órakor tartja rendes havi ülését a megyeházán. A városnál pedig hétfőn délelőtt 11 órakor lesz a közigazgatási bizottsági ülés, amelyeken Bisztray-Balkó Gyula főispán fog elnökölni, aki most már hétfőig Baján fog maradni.

Aratáskor meglevő buzakészletek. Az egyik nagy gabonakereskedő cég igazgatója egy tanulmányt írt a buzakészletekről, melyek szerint a tavalyi termés 25 millió q volt, aratáskor meglevő készlet 1 millió q, összesen tehát 26 millió q. Ezzel szemben az ország szükeglete 17 millió q buza és liszt kivételünk buzára átszámítva 7 és fél milliót fog kitenni aratásig, fel-etettek az országon 1 millió q buzáat, tehát 26 millió q kélettel szemben a fogyasztás 24 1/2 millió q buza készlet aratáskor másfél millió q lesz, mely évi normális készletnek felel meg. Tehát az ország egyik legnagyobb gabonakereskedője szerint feles készletek nem lesznek.

Ha fáradt és izgatott, ha álmatlanságban szenved a természetes „Ferenc József” keserűvizkúra hatalmasan előmozdítja a bélműködést és a testet könnyedé teszi. Több orvosprofesszor a Ferenc József vizet szívvel-élzsírosodásnál is reggel, délután és este egy-egy harmadpohárynyi mennyiségben rendeli. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A Városi Gáz- és Villamosüzemek igazgatósága értesíti a város áramfogyasztó közönségét, hogy f. hó 5-én vasárnap reggel fél 8 órától 14 óráig az áramszolgáltatás szünetelni fog.

Minden Kereskedelmi Alkalmazottnak és Magántisztviselőnek saját érdeke, hogy vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Nemzeti Szálloda nagytermében megjelenjenk a Választói nagygyűlésen. Választó Bizottság.

Egy zsák búzát találtak. Nagybaracska és Bátmonostor közötti országuton egy zsák búzát találtak. Jogos tulajdonosa Nagybaracska község elöljáróságánál átvetheti.

Aligvárta mai közgyűlése. Aligvárta eszmei község ma, május 4-ikén szombaton tartja rendes havi közgyűlését. Tárghatóanyag: borsos tokány és tudós csusza. Göre Gábor kisbíró ur.

Meglepetést tartogattunk Önnek!

A Nemzetközi Árumintavásár idején a vásár látogatói a

Tungsrám Báriumsóvek

arából

7 1/2 % vásári engedményt kapnak.

A Műsarnokban levő

TUNGSRAM KIÁLLÍTÁS

termében átvetheti azoknak a budapesti cégeknek a névsorát, amelyeknél a kedvezményes áru csóvek beszerezhető.

Autó eladás

Két üzempépes autó — egyik Ford másik Matiesz, 6 és 5 ülésesek — olcsó áron azonnal eladó.

Érdeklődni lehet
Régner Sándor

bácsalmási nagyvendéglősnél.

BETONT, FALAT, TALAJVIZ, NEDVESSÉG, SAVAK ELLEN. PORSZÁRAZ HELYI EGÉKET TEREMT

Gyártja: **BIBER-MŰVEK** KÁTRÁNYIPARI R-T BUDAPEST, V. Vilmos-császár-út 22

Kapható **BAJÁN** is a „BIBER” Művek R. T. viszonteladójánál.

Színház.

A Városi Színház gyermek operett társulatának vendéjátéka.

Május 4-én, szombaton és 5-én, vasárnap fog vendégszerepelni a Városi Színház gyermek operett társulata. Ez a nagyszabású és a legtalentumosabb apró művészekből összeállított társulat az olasz gyermekopera társulat mintájára lett megszervezve és legelőkeltebb operettegyüttese a kontinensnek. Budapesten oly nagy sikerrel működik a társulat, hogy a külföldi színházi érdeklőségek figyelmét is felkeltette. A bécsi Renaissance Bűhne igazgatósága 5 napi vendéjátékra, egy külföldi impresszárió pedig romániai és olaszországi turnéra kötötte le a kiváló együttest. Ezek a 2-10 éves apróságok oly kiforrott művésztalantumról tesznek tanuságot, hogy bármilyen nagy operettszár is megügyelhetné, mint ahogy ezt az egész fővárosi sajtó egybehangzó kritikája is megállapította. A gyermek operett-társulat két darabbal fog bemutatkozni a közönségnek. Az egyik Tompa Mihály gyönyörű virágregéből írt Jávorfácska 5 felvonásos operettjében a gyermekvilágnak, Huszka-Martos örökbecsű 3 felvonásos operettjében, a Gül-Babában a felnőtteknek mutatják be művészetüket. A műsor harmadik szenzációja a pompás, mindvégig mulattató és meglepő számokban dus kabaré. — Jegyek már előre válthatók. A Pécsi Nemzeti Színház művészegyüttesének vendéjátékai. Fodor Oszkár elsőrangú erőkben álló, elismerten or-

szágos nevű prózai együttese, melynek csak legutóbb is két tagját, Vértes Lajost és Ladomerszky Margitot rendes tagjává szerződtette a budapesti Vigszínház, május 5-én, vasárnap este Gárdonyi csodás kedvességű zenés vigjátékával, az Ida regényével kezd meg előadásait. Hétfőn Fodor László hangulatos Bölcsődal című vigjátékában, kedden este Zágón István Szegény leányt nem lehet elvenni című bűbájos vigjátékban, lesz alkalma közönségünknek annyi gyönyörűségben részesülni, mint amennyit e három nivós előadás nyújt. Pergő szereptudás, stílus és művészeink színjátszóképesége a legpompásabb szórakozást nyújtja. — Pénztárnyitás a Központi Színháznál d. e. 9 órakor,

FISK PNEU

a leggazdaságosabb

Vesérképviselő:
Autófelszerelési
R-T. B-pest, IV. Aranykéz u. 2. Tel. Aut. 812-41

Esővíz medencék elkészítését legolcsóbban vállalja.
GRÜNHUT és TÁRSA
Telefon 160.

Fisk Cord Pneu

Citroen, Ford, Chevrolet alkatrészek, autófelszerelések
NAGY József, Budapest,
VI. Andrassy-ut 34 sz.
Telefon 221-97, 285-63.

U-R-A-N-I-A

Május 4-én, szombaton, május 5-én, vasárnap.

Kivételesen 2 napig!
ZOLA EMIL örökbecsű regénye filmen

A PÉNZ

Filmregény 14 felvonásban. Főszerepben:
BRIGITTE HELM, PIERE ALCOVER, MARY GLORY és ALFRED ABEL. — Kisérő filmje:

Páris 30 évvel ezelőtt és most

CORSO MOZI

Május 5-én, vasárnap d. u. fél 4 ó, fél 9 ó.

2 kiváló film egy műsorban

Az ezüst táltos

Vadnyugati történet 7 felvonásban. — Főszerepben:
FRED THOMSON és világhírű lova SILVER KING.

Ezt követi:

A gyáva hős

Bohózat 8 felvonásban. Főszerepben: HAROLD LOYD.

H i r a d ó k.

Elsőrendű nagy-méretű téglá 55 P

ezrenként. — Kisméretű 51 Pengő

POLLÁK fakeskedésben BAJA.

Bajai Cementárugyár R. T. Baja.

Gyártelep: Világos u. 8. (Állatvásártér.) Iroda: Bajai Ernő, Haynald u. 13. — Telefon 225

Ajánlja kitűnő minőségű gyártmányait: mozaiklapokat, cementlapokat, cementcserepet, kutgyűrűket, cementcsöveket minden méretben, betonkerítéseket és mindenféle cementárut. — Műkőmunkák szakszerű kivitelben. — Állandó raktáron: Uszói dunakavics, cement, műközuzalék, cementfesték.

Van szerencsém a.n.é.
közönség-fudomására hozni, hogy a
1929. évi
szobafestő-mintáim
megérkeztek.

Tartsa érdemesnek megtekinteni, melyek
a legjutányosabbak számítottak
Költségvetés-ingyen.

Oliva Gyula.
Lakás: Tóth Kálmán utca 21.

SINGER
VARRÓGÉPEK
mégis a legjobb!
KAPHATÓ:
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
Baja, Erzsébet kir.-né u. 10

Erzsébet királyné-utca 79. számú
sarokházban levő

vegyes- kereskedés

lakással együtt azonnal k la d ó.
Érdeklődni ugyanott
a háztulajdonosnál.

Augusztus 1-re

3 szobás
lakás

kiadó Kigyó u. 9 sz. a.

Pénztárnoki, vagy más irodai
alkalmazást keres intelligens

urileány

azonnali belépésre. Cim: Köbling
gőzmalom Baja, Váradi Érsek u. 33

Mielőtt szükségletét beszerezne

kerékpár vagy motorkerékpárban,

tekintse meg dusan felszerelt raktárunkat.

Bohner és Társai cégnél,

Erzsébet kir.-né-u. 6. Baja. Telefon 256.

Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek.

Eladó ház

A Szent Antal-utca 55. szám
alatti családi lakóház
szabad kézből
eladó.

Mielőtt

sodronykerítés-

szükségletét beszerezni, kérjen
áralánlatot a készítőktől:

UTRY Pál Fialtól

Erzsébet kir. u. 38. Tel. 280.

Eladó ház.

Baján, Cserkész-utca 6. sz. alatti
házamat, mely 2 utcai szoba 1,
tízlehelység, konyha, előszoba,
éléskamra, pince, udvari szoba
és mosókonyha helyiségből áll,
155 négyzetméteres kerttel kedvező
fizetési feltételek mellett eladom.
Bővebb felvilágosítást ügyvédem:
dr Stern József
(Baja, Mátyás kir.-tér 8. sz.) ad.

Értesítés!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy
Baján, Czirfus Ferenc-utca
1. szám alatt

lakatos műhelyünket
DIENST ÉS ILLÉS

cég alatt megnyitottuk.
Cégünk a mai technika legmoder-
nebb gépeivel és villamos erőmeghaj-
tásra van berendezve s így minden a
szakmába vágó rendelést — a legolcsóbb
áron — vállalunk és pedig:
fekete és zománcozott asztal-tűz-
helyt, mindennemű épület munkát és
mindennemű fémtárgy nikkelezését.

Szíves támogatást kérünk
tisztelettel
Dienst Lajos és Illés György.

Monogramhímzést

kelengyék monogra-
mozását esetleg
háznál is
vállalok.

Cim a kiadóban.

Salétrommentes téglá

Bonyhádi és Kárász-köblényi

legjobb tehát legolcsóbb

Goldschmidt Lajos fatelep Zádor Oszkárnál
Baja, Sugovica part.